

Jesenická lesní škola

Jesenický čekatelský lesní kurz

MEZINÁRODNÍ KROJOVÉ ROZDÍLY

Česká republika, Belgie, Itálie

ZÁVĚREČNÁ PRÁCE

ČEKATELSKÉHO LESNÍHO KURZU

ZDENĚK TESAŘ

Malej Bobr

Kroj, jeden ze znaků, podle kterých nás poznávají lidé z celého světa. Ale i přesto, že jsme všichni skauti, náš kraj jednotný není. Rád bych se tedy v této práci zabýval jednotlivými odlišnostmi, díky kterým lze rozeznat odkud pocházíme, ale i tak nás všechny spojují. Zaměřím se na základní krojové součásti jakožto košile, kalhoty, šátek a nášivky s odznaky, jenž můžeme na kroji nalézt. Budu se zmiňovat jen o kroji v Belgii, Itálii a České republice. K textu je též přiložena i obrázková příloha, v níž jsou obsaženy informace, o nichž pojednávám.

Už pro začátek nastává složitá situace ohledně samotného rozdělení skautů v jednotlivých zemích. Neznalý člověk by řekl, že přeci jedna země – jedna organizace, ale takto to bohužel či bohudík nefunguje. V České republice kupříkladu existuje Junák – svaz skautů a skautek ČR, Skaut – český skauting ABS a Svaz skautů a skautek České republiky atd. Dále kupříkladu v Belgii se dělí na pět rozličných typů skautingu, pro něž je hlavním dělicím prvkem to, že je Belgie rozdělena na tři části – Flandry, Waloon a německy mluvící oblast. Organizace jsou tu Scouts et Guides Pluralistes de Belgique, Les Scouts, Guides Catholiques de Belgique, FOS Open Scouting a VVKSM nyní změněnou na Scouts en Gidsen Vlaanderen o níž budu psát. Z Itálie se zmíním pouze o Associazione Guide E Scouts Cattolici Italiani zkratkou zvanou AGESCI sdruženou pod Federazioni Italiana dello Scouting neboli FIS. Pro většinu těchto organizací existuje i jejich vodní odnož, kterou protentokrát vynechám.

Jakožto základem každého státu je Ústava či jiné základní právo a zákony, tak i skautský kraj má své základní součásti, jenž se neliší tolik jako části zbývající, ale i tak se objevují rozdíly rapidnějšího charakteru. Základním sjednocujícím prvkem a prvním rozdílem je košile, jejíž barva pro Junák se v posledních letech po několika změnách z barvy šedo zelené přes medovou ustálila na barvě pískové. Ta se tedy moc neodlišuje od barvy béžové používané belgickými skauty. Avšak AGESCI má barvu košile světle modrou, což značí, že žijí v zemi přímořské a mají specifický vztah k vodě, daný jejich geografickým umístěním. S tímto souvisí i barva kalhot, jimiž jsou krátká sukně a šortky v barvě tmavé modři. My s Belgičany jsme souhlasní v tom, že nosíme šortky tmavě zelené, což se ale u dívčích sukní liší, neboť v Česku je krojová sukně tmavě hnědá a v Belgii se barva neliší.

Propojujícím prvkem všech skautů, a dle mého názoru, jednou z nejoblíbenějších součástí je šátek. Ten se liší asi nejvíce, neboť u nás, kde jsou pouze tři základní barvy šátek sjednocené pod svojí specifickou symbolikou, šátky k větším regionálním či republikovým akcím nebo šátky střediskové s vlastním vzhledem. U ostatních národů převažuje, že šátek má svůj barevný vzhled takový, jaký si určí jejich středisko nebo regionální oblast v níž působí. O to jsou pak některé kroje atraktivnější.

Pokrývka hlavy už tak obvyklá není. Jak je u nás zvykem, že pokrývkou mohou být skautský klobouk, kšiltovka, lodička či baret, všechny se skautským znakem na nich zobrazeným. Kupříkladu v Belgii pokrývka hlavy povinnou není vůbec, ale věková skupina chlapců od osmi do jedenácti let má tu možnost nosit kšiltovku.

Tímto přecházíme k samotným doplňkům kroje: odznakům, nášivkám a vlastně věcem, které má mnoho skautů na svém kroji nejraději a nejvíce si jich cení. U některých bude jejich význam veskrze stejný, pouze s odlišným vzhledem a výskytem na kroji samotném, ale najdou se i takové se svým zvláštním významem, které v žádné jiné zmíněné zemi nenajdeme.

Jelikož všechny organizace, o nichž tu celou dobu mluvím, spadají pod World Association of Girl Guides and Girl Scouts nebo World Organization of the Scout Movement, tak i jejich jednotné nášivky patří do povinné výzdoby kroje. My jej nosíme jakožto nejvrchnější nášivku na svém pravém rameni, AGESCI si jej přišívá na pravou náprsní kapsu a v Belgii jej nosí na levém rukávu jako druhou, ihned pod znakem Flander.

Mnoho z nás vzpomíná, jak skládalo svůj slib a dostalo za něj kovový slibový odznak ve tvaru lilie se psí hlavou uvnitř, nebo jako vlče hlavu vlka v oválném rámečku a světluška trojlístek v obdélníku umístěnou nad srdcem. Kdo by ale řekl, že to mají stejně i ostatní, byl by mírně na omylu. Ano svůj slibový odznak mají, ale ne kovový, ve formě nášivky. Italové je mají kruhové velikosti znaku WAGGGS či WOSM s modrou lilií na žlutém trojlístkovém podkladu, nápisem AGESCI a kolem je provázek s naspodu uvázaným ambulančním uzlem na světle modrém podkladu. U lupetti to je stejné, akorát lilie je nahrazena zelenou vlčí hlavou. Samotnou nášivku si umísťují pod levou kapsu pod srdce. Na tomto místě jim slib stále připomíná, co mají správně dělat a jakou cestou se ubírat. Obdobně jako u nás mají v Belgii sliby dělené dle věkových skupin. Obsahují buď hlavu skřítka, vlka, či stylizovanou hranatou lili pro chlapce a stylizovaný heraldický kříž s trojlístkem pro dívky. Podobně jako v Itálii, tak zde je umístění na levé kapse nad srdcem ze stejného důvodu jako u předešlých.

Narazili jsme na problém věkových skupin. Vlče či světluška, skaut či skautka, rover či rangers, činovník či činovnice a kategorie nejstarší oldskauti k níž směřujeme. Každý věk nám dává něco nového a i s ním se mění vzhled našeho kroje, naší zbroje chránící nás před špatnými vlivy tohoto světa. Jak jsem napsal, u nás máme základních pět věkových kategorií, ale Belgičané nás překonávají počtem. Jejich věkové kategorie jsou 6 – 8 let souhrně kapoenen, 9 – 11 let dívky kabouters a chlapci welpen, 12 – 14 let dívky jonggidsen a chlapci jongverkeners, 15 – 17 let slečny gidsen a chlapci verkenners, 18 letí souhrně jins a starší 18 let jsou vedoucími. Každá z těchto kategorií v Belgii má i svůj znak, jenž nosí, ať už šaškovský čepce, batoh, stopy až po stromy. V tomto jsou jedineční, neboť jako jediní nosí

kromě slibu, jenž označuje zčásti věk, i další samostatný odznak, který to upřesňuje. V AGESCI jsou tři základní zvané lupetti a coccinelle pro nejmladší členy, esploratori a guide pro střední věkovou kategorii a nakonec rovers a scolte pro nejstarší.

S věkovou kategorií jde ruku v ruce i fyzický a duševní růst osobnosti. Jako u nás máme pro toto připraveny stupně stezek, za jejichž splnění dostanou vlčata na kroj stopu barvy stříbrné či zlaté, světlou hvězdu týchž barev a skauti se skautkami drahokam barvy toho stupně, jehož se snaží dosáhnout. Opačný případ jsou Belgičané, kteří si na tomto nijak nezakládají. Dle mého názoru to mají nejpěkněji zvládnuté Italové, jež mají pro každou kategorii, kromě nejstarší, tři stupně. U lupetti je to znázorněno postupně na nášivce, která se zvětšuje a vlk na ní stoupá na kopci výše, aby dosáhl až k Měsíci na nějž vyje, u esploratori a guide je to třídílná nášivka s cestou, na níž jsou vždy vedle zobrazeny vlajka, kompas a stan.

Jako já jsem pátral po skautském kroji jednotlivých zemí, tak i skauti putují světem. Všichni mají ale jedno společné a tím je jejich označení domova. Na kroji jej značí více věcí. U nás je zvykem mít nad pravou kapsou našitou nášivku Czech republic s českou vlajkou. Jako první na levém rukávu je místo, z něhož pochází náš oddíl, spolu se znakem naší družiny, jako takový symbolický štít. Druhé dvě země mají kromě těchto tří základních nášivek, které se vzhledově od našich liší, ale význam mají stejný, ještě i navíc nášivku se znakem označujícím oblast, v níž působí. Proto se na kroji belgických skautů setkáme s nášivkou Flander či u Italů nášivky Toskánska, Sardinie a dalších.

Zmiňoval jsem se, že jsou i nášivky speciální. Tak o jedné takové napíši na úplný konec. Nosí ji na sobě skauti z Belgie a nese název Yeartheme. Každý rok se tato nášivka a spolu s ní i píseň pro tuto příležitost mění s tím, jak se mění téma daného roku. Toto téma udává, čemu by se skauti ve své práci i hrách měli věnovat, čím by měli pomáhat svým přátelům i sousedům ve své zemi i okolí.

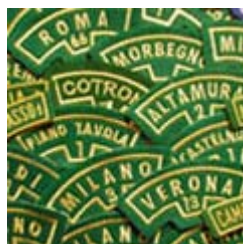
Tímto bych rád zakončil svou práci pojednávající o rozdílnostech i podobách skautského kroje. Jakožto zastánce mírné pestrosti kladně hodnotím rozdílnosti ve skautských krojích jednotlivých zemí. Přesto bych byl však radši, kdyby se kroje sjednotili alespoň v rámci zemí a tím bylo jejich rozpoznání jednodušší i pro laika. A rád bych vám tímto dal inspiraci k zamyšlení, zda-li jste na svůj kroj hrdí, líbí se vám, nebo by jste raději chodili v kroji skautů z jiného státu.

AGESCI

SLIBOVÝ ODZNAK

DOMOVENKA

REGIONÁLNÍ ODZNAK

FIS

ODZNAK OSOBNÍHO RŮSTU

SCOUTS EN GIDSEN VLAANDEREN

SLIBOVÝ ODZNAK

YEARTHEME

ODZNAK FLANDER

BELGIE

kapoenen

kabouters a welpen

jonggidsen a jongverkenners

ODZNAKY VĚKOVÝCH SKUPIN

gidsen a verkenners

jins

vedoucí